

Wpływ czytelnictwa na wszechstronny rozwój dziecka

„ Czasami wystarczy przeczytana bajka,
aby dać naszemu dziecku pieśczotę,
która pozostaje w sercu na całe życie ”

Pino Pellegrino

5 najważniejszych korzyści z czytania

Specjaliści zajmujący się rozwojem dziecka w sposób szczególny podkreślają wpływ czytania na aktywizację pięciu obszarów kompetencyjnych: komunikacji, odpoczynku, inteligencji emocjonalnej, koncentracji oraz emocji.

W dzisiejszym świecie książka nie jest dla naszych dzieci ani jedynym źródłem informacji, ani głównym źródłem rozrywki. Dlaczego zatem wciąż sięgają po książki? Dlaczego nam, rodzicom, powinno zależeć, aby to robiły?

Komunikacja

Czytanie poszerza doświadczenia językowe dziecka, rozwija słownictwo, uczy wyrażać myśli i rozumieć sposoby mówienia innych ludzi. Im bogatszy język, tym sprawniejsze wyrażanie własnego zdania, lepsza umiejętność werbalizowania uczuć i potrzeb.

Przeczytane w książkach historie uczą dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych, odnajdywania zależności i wyciągania własnych wniosków.

Czytanie kształtuje umiejętność samodzielnego myślenia i formułowania myśli – kompetencje niezbędne do właściwego funkcjonowania społecznego.

Odpoczynek

Są dzieci, które mają spore trudności ze zrelaksowaniem się, wyciszeniem i odpoczynkiem od nadmiaru stymulacji i wrażeń. Bywają przez to nadmiernie pobudzone oraz chaotyczne w działaniu.

Czytanie książek to jeden z najlepszych sposobów relaksu. Podróż w świat wyobraźni daje wytchnienie i tak potrzebną współczesnym dzieciom ciszę, zwłaszcza po zbyt długim oglądaniu telewizji czy graniu na komputerze.

Inteligencja emocjonalna

Samodzielne czytanie wymaga od dziecka podjęcia wysiłku oraz wytrwania w nim dla osiągnięcia celu (przeczytania książki do końca). Wyrabia w dziecku cierpliwość oraz umiejętność oczekiwania na nagrodę odroczoną w czasie. Nagrodę tym większą, że osiągniętą wyłącznie własną pracą. Realizowanie przez dzieci zadań z tzw. odroczonym efektem wpływa pozytywnie na rozwój ich inteligencji emocjonalnej, niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania psychicznego.

Nauka samodzielnego czytania jest częścią mądrego wychowania, polegającego między innymi na stworzeniu klimatu, w którym nie wszystko musi być szybko, natychmiast. Kształtuje postawę cierpliwości, skupienia oraz refleksji nad tym, co się robi.

Koncentracja

Brak koncentracji u dzieci jest naturalnym zjawiskiem na jednym z etapów rozwoju. Obecnie jednak psychologowie dziecięcy, wychowawcy, a także rodzice napotykają coraz większe trudności w pracy z dzieckiem nad umiejętnością skupiania uwagi. Wynika to z rosnącej liczby bodźców, jaka otacza nas w codziennym życiu. Dzieci bywają niespokojne i nadmiernie pobudzone. Nieumiejętność skupienia się na rzeczach istotnych sprawia, że stają się niepewne siebie i trudno znoszą porażki.

Ćwiczenie koncentracji uwagi to bardzo trudne zadanie, ale niezbędne do prawidłowego rozwoju intelektualnego. Rodzice i bliscy dorośli powinni wspierać dzieci we wszystkich aktywnościach, które pomagają wydłużać czas koncentracji, szczególnie na tych zadaniach, które wymagają niepodzielności uwagi. Jedną z takich aktywności jest właśnie nauka czytania.

Emocje

Treść książki często staje się pretekstem do rozmowy z rodzicami czy rówieśnikami na ważne dla dziecka tematy.

Czytanie odpowiednich książek jest polecane jako forma leczenia psychoterapeutycznego dzieci nieśmiałych, nadmiernie agresywnych, z szeroko pojętymi trudnościami w rozwoju emocjonalno-społecznym. Książka może pomóc zarówno w poznaniu sytuacji, z którymi dziecko się nie zetknęło, jak też posłużyć za temat rozmowy o trudnych emocjach, których samo doświadcza. Czytanie uczy empatii i wrażliwości.

Rodzicu pamiętaj !!!

Czas spędzony z książką powinien kojarzyć się z przyjemnością, szczęśliwą chwilą.

Nigdy nie stosuj „metody czytania za karę”.

Np. „...nie ma telewizji - będziesz czytać!”

Kto polubi coś, co musi robić za karę?

Rodzicu, czytaj dzieciom bajki.

"Czytanie wypełnia wszystkie przestrzenie
rozwoju dziecka"

Jeżeli dziecko rozwija się w przeświadczeniu, że książki są obecne w życiu rodziny, jeżeli widzi na co dzień, że rodzice czytają, a książki są czymś wpisanym w codzienność, to staną się one stałym, naturalnym elementem jego świata. Dziecko przejmie czytanie odruchowo, nie będzie musiało się zastanawiać, jaką ma to wartość. Sięgnie spontanicznie po książkę i nie będzie trzeba specjalnie rozbudzać ciekawości i chęci czytania. Przekonanie, że warto czytać, będzie już stale obecne w świadomości małego człowieka. Dlatego szkoła nie będzie musiała go uczyć czytania jako czynności obcej czy nowej. Stanie się kontynuacją, trochę innym spojrzeniem na czytanie.

Dzisiaj rodzice wolą dać dziecku smartfona, żeby się czymś zajęło, niż poświęcić trochę czasu na przeczytanie mu bajki.

A to błąd, bo książki powinny być dla najmłodszych tak samo naturalne, jak bieganie czy zabawa – przekonują psycholog Agnieszka Carrasco - Żylicz i pisarka oraz dziennikarka Paulina Wilk.

Fragment wypowiedzi prof. zw. dr hab. Jagody Cieszyńskiej
- kierownika Katedry Logopedii i Zaburzeń Rozwoju Instytutu
Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie:

Badania przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych i w Niemczech wykazały, że używanie komputera w wieku przedszkolnym powoduje zaburzenia koncentracji, które skutkują późniejszymi kłopotami w opanowaniu czytania i pisania, a także z trudnościami w nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Dlatego naukowcy postulują, by wprowadzać media cyfrowe (e-podręczniki) do szkół dopiero po 12 roku życia, a do drugiego roku życia całkowicie uniemożliwić dziecku oglądanie telewizji i innych mediów cyfrowych.

Warto zapamiętać, że jeszcze dwie godziny po wyłączeniu gry komputerowej pola czołowe są nieaktywne, co całkowicie uniemożliwia uczenie się.

Dziecko, które w przyszłości miałoby zostać programistą, powinno, zdaniem Spitzera, ćwiczyć rysowanie ołówkiem, a nie obsługiwać klawiaturę.

Okazało się, że przedszkolaki wykazujące zdolności manualne i ćwiczące je w sposób tradycyjny w przyszłości są lepsze z matematyki (2013, s. 153). Używanie klawiatury, jak się okazało, nie tylko nie poprawia małej motoryki, ale także nie ułatwia zapamiętywania np. kształtu liter.

Źródło : M. Spitzer, Cyfrowa demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci, przeł. A. Lipiński, Słupsk 2013.

Czytanie książek nie jest lekarstwem
na wszystkie trudności naszych dzieci ,
ale niewątpliwie jest jednym
z najlepszych sposobów na ich
uniknięcie.

Czytanie to przecież świetna zabawa!

Bibliografia :

- **Magdalena Chorkawa** - Wpływ czytania na rozwój intelektualny dzieci i młodzieży czyli dlaczego trzeba czytać dzieciom.
- **Iwona Chądryńska** - Pięć najważniejszych korzyści z czytania.
http://czytamsobie.pl/tworczosc_art03.php
- **Jagoda Cieszyńska** - Wpływ wysokich technologii na rozwój dzieci.
- **M. Spitzer**, Cyfrowa demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci, przeł. **A. Lipiński**, Słupsk 2013.
- <http://natemat.pl/45177,rodzicu-czytaj-dzieciom-bajki-czytanie-wypelnia-wszystkie-przestrzenie-rozwoju-dziecka-wywiad>

Serdecznie dziękuję za uwagę ☺

opracowała: mgr Ilona Lazar
nauczyciel bibliotekarz
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego
w Sączowie